

Peruskoulun matematiikkakilpailun raportti 2005 11.12.2005

Vuoden 2005 aikana järjestettiin kilpailukauden 2004–2005 loppukilpailu helmikuussa ja kilpailukauden 2005–2006 alkukilpailu marraskuussa. tavanomaisin järjestelyin: loppukilpailu kutsukilpailuna alkukilpailumenestyksen perusteella 20 parhaalle ja alkukilpailu massakilpailuna perusopetuksen yläluokkalaisille, ensisijaisesti yhdeksäsluokkalaisille.

Loppukilpailu 3.2.2005 Helsingissä

Loppukilpailu pidettiin perjantaina 6.2.2004. Ressun lukiossa Helsingissä samaan aikaan lukion matematiikan, fysiikan ja kemian loppukilpailujen kanssa. Kilpailuun oli kutsuttu marraskuussa 2004 pidetyn alkukilpailun 20 parasta. Lisäksi kilpailuun osallistui kaksi virolaista kilpailijaa.

Loppukilpailu oli tavan mukaan kolmiosainen:

I osassa oli 10 tehtävää, ratkaisuaikaa 30 minuuttia, 20 pistettä

II osa oli ongelmakenttä, ratkaisuaika 45 minuuttia, samoin 20 pistettä

III osassa oli viisi tehtävää, 60 minuuttia, 30 pistettä.

Koko kilpailun maksimipistemäärä oli siten 70 pistettä.

Ensimmäinen osan tehtävät ovat lyhyitä oivallusta vaativia, mutta nopeasti ratkaistavia. Tehtäviä on kuitenkin paljon aikaan nähden, joten ensimmäisessä osassa myös ratkaisunopeudella on merkitystä. Toinen osan ongelmakenttä muodostuu samaan aihepiiriin liittyvistä, usein toiminnallisesta tai konkreettista materiaalia käyttävistä tehtävistä. Tällä kerralla aiheena oli geometrinen ongelmien ratkaiseminen paperiarkkia taittelemalla. Kolmas osa koostuu viidestä olympialaistyypisestä tehtävästä. Tehtävät ovat liitteenä 1.

Kilpailu oli kärjen osalta hyvin tasainen. ensimmäinen sijan saavutti poikkeuksellisesti seitsemäsluokkalainen Sampsu Lahtonen Turusta (liite 2). Voittajat saivat rahapalkinnot. Lisäksi kaikki osallistujat saivat Laskentaväline oy:n lahjoittaman kilpailussa käytetyn laskimen.

Kahdelle parhaiten menestyneelle tarjottiin mahdollisuutta osallistua Viron matematiikkaolympiaadien yhdeksäsluokkalaisten sarjaan (katso

http://www.ttkool.ut.ee/olympiaadid/emo_0405_juh.html). Toiseksi tulleen kilpailijan kieltäytyttyä heti opiskelusyihin vedoten ja ensimmäiseksi tulleen sairastuttua olympiaadien alla Viron kilpailuun osallistuivat Toni Lamberg Pohjanlinnan koulusta Kankaanpäästä ja Marko Rasa Saarnilaakson koulusta Espoosta. He sijoittuivat kolmanneksitoista ja kahdeksikymmenenneksi 30 kilpailijan joukossa

(<http://www.math.olympiaadid.ut.ee/html/loppv/lp2005/9klass.html>). Matkanjohtajana toimi Matemaattisten aineiden opettajien liiton MAOL ry:n hallituksen jäsen ja ulkomaansuhteiden vastaava lehtori Anne Rantanen Ylöjärveltä.

Alkukilpailu 3.11.2005 kouluissa

Kilpailukauden 2005–2006 peruskoulun matematiikkakilpailun alkukilpailu järjestettiin kouluissa 3.11.2005. Kilpailuun osallistui noin 18 000 oppilasta 370 perusopetusta antavasta oppilaitoksesta (lehdistötiedote liitteenä 3). Osallistumisen osuus vaihteli yhdestä oppilaasta kaikkiin yhdeksäsluokkalaisiin. Mukana näyttää olevan yhä enenevässä määrin myös kahdeksas- ja jopa seitsemäsluokkaisia. Kunkin koulun kolmelle parhaalle lähetettiin kunniakirjat. Sekä koulut että paikalliset tukijat osallistuvat myös koulujen parhaiten palkitsemiseen.

Kilpailun tavoitteena on yhtäältä rohkaista ja innostaa oppilaita matemaattiseen ajatteluun ja matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen sekä toisaalta antaa matematiikassa menestyneille ja harrastaneille oppilaille mahdollisuus mitellä taitojaan muiden samanikäisten kanssa. Tehtävät laaditaan niin, että kaikilla osallistujilla olisi mahdollisuus päästä alkuun, mutta että parhaillekin riittää haastetta visaisimpien tehtävien pohtimisessa. Kilpatehtävät voidaan ratkaista peruskoulutiedoilla, mutta niistä pyritään tekemään toisenlaisia kuin tavanomaiset oppikirjatehtävät .

Tehtävien laadinnassa pyrittiin tällä kerralla kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että tehtäväsarjassa olisi mukana, erityisesti sarjan alkupäässä riittävän helppoja tehtäviä, jotta kaikki oppilaat pääsisivät mukaan. Tässä onnistuttiinkin erittäin hyvin, sillä useat opettajat toivat tämän seikan esille palautteissaan. Muutenkin tehtäväsarjasta saatu palaute oli yksinomaan myönteistä siitä huolimatta, että tehtäväsarjan viimeinen geometrian tehtävä osoittautui liian vaikeaksi kaikille kilpailijoille; parhaassakin suorituksessa oli päästy vain kuvion piirtämiseen. Tehtäväsarja on liitteenä 4 (katso myös http://www.maol.fi/fileadmin/users/Peruskoulukilpailu/Pkm_ak_teht2005.pdf).

Tulos oli kärjen osalta poikkeuksellisen tasainen. Kaikki kärkisijat jaettiin, ensimmäinen sija kahden ja toinen neljän kilpailijan kesken. Nämä palkittiin kustannusosakeyhtiö Otavan lahjoituksesta osoitetuilla rahapalkinnoilla. Kaksikymmentä parasta kutsutaan helmikuussa 2006 pidettävään loppukilpailuun. Noin sadalle parhaalle lähetetään kunniakirjat (liite 5). Kaikki nämä sijoittuivat kauden pisteen sisään.